A°. 1833. N°. 92.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 3 Augustus.

FRANKFORT, den 30sten Julij.

Uit Palermo wordt, den 9den Julij, het volgende geschreven: « Bij het algemeene belang, dat de hertogin *van Berry* in gansch Europa verwekt had, was men hier, in hare geboorteplaats, niet weinig op hare aankomst gespannen, waarmede eenigermate hare geschiedenis afloopt. Reeds den 3den had men de korvet waargenomen, aan boord van welke de hertogin zich bevond. Intusschen kwam de hertogin eerst in den avond van den 5den aan land, nadat zij nog op het schip het middagmaal genuttigd, en een bezoek van den graaf *Lucchesi Palli* aangenomen had. Zij had bij hare landing hare jonge dochter bij zich, en was van de prinses *Beauffremont* en den heer *de Mesnard* vergezeld. De Fransche generaal *Bugeaud* kwam niet aan land, maar zeilde dadelijk, nadat hij zijne papieren in orde had, naar Frankrijk terug. De hertogin werd met al de eer, aan eene koninklijke prinses verschuldigd, ontvangen. Een koninklijk rijtuig verwachtte haar aan de haven en bragt haar naar het paleis, alwaar de Onder-Koning haar onder aan den trap ontving. Er werd haar eene woning in het paleis aangeboden, doch slechts aan haar *alleen*; dan zij sloeg het aanbod af, daar zij eene woning in de nabijheid der stad, het landhuis *Olivazzo*, aan den Prins *Butera* toebehoorende, gehuurd heeft. Zij verlangde echter vertrekken in het paleis te behouden, waar zij zou kunnen afstappen. Den volgenden dag, den 6den, was het de geboortedag van de Koningin-moeder en galla. De hertogin kwam op het paleis en ontving de dames; bijzonder minzaam was zij jegens de prinses *Campo Franco*, moeder van den graaf *Lucchesi*, die zelf eene plaats onder de overige kamerheeren genomen had. Thans leeft de hertogin stil op haar landhuis in gezelschap van hare hoflieden en van den graaf *Lucchesi*. Dagelijks ziet men haar met hem en de prinses *Beauffremont* wandelen rijden. Intusschen gelooft men, dat zij slechts korten tijd hier blijven en zich naar Praag begeven zal. Het volk heeft geen deel aan de zaak, zelfs niet eens aan hare aankomst, genomen.»

— Van de Poolsche grenzen wordt, den 19den Julij, geschreven, dat men met zekerheid verneemt, dat Keizer *Nicolaas* in de eerste dagen van Augustus buitenslands reist, waarschijnlijk om eene bijeenkomst met den Koning van Pruissen te hebben. Hij zal echter voor het einde van Augustus wederkeeren. Of hij werkelijk te Warschau zal komen, schijnt nog twijfelachtig; doch in allen gevalle worden aldaar toebereidselen tot zijne ontvangst gemaakt en vele troepen bijeengetrokken. Bij Petersburg wordt ook een groot aantal troepen verzameld, om door den Keizer, na zijne terugkomst, in oogenschouw genomen te worden.

Van den 31sten Julij.

Brieven uit Baden en het hertogdom Hessen melden, dat aldaar bij voortduring onderscheidene personen, die van staatsmisdrijven beschuldigd worden, in hechtenis worden genomen.

In Keur-Hessen is de maatregel genomen, dat alle passen van uit Frankfort komende reizigers, zelfs bij enkele doorreize, door de politie moeten geviseerd worden.

Hier in Frankfort hebben velen, die als liberalen bekend staan, reispassen naar de Fransche grenzen gevraagd en bekomen.

De Manheimsche Courant meldt, dat te Heidelberg in het verborgen een blad gedrukt en bij honderden verspreid is, waarbij wordt tegengesproken hetgeen het *Politieke blad* van Munchen over de jongste voorvallen op den Hambacher berg heeft gemeld, en alle schuld op de Beijersche militairen en haren aanvoerder, den prins *van Wrede*, geworpen wordt.

Bij de Pruissische militairen in de omstreken van *Frankrijk*, heeft eene verwisseling van garnisoen plaats. Gisteren zijn er afdeelingen, tot het 36 regiment behoorende, vertrokken. Deze troepen hebben, evenzeer als de hier liggende Oostenrijksche, den roem van strenge krijgstucht verworven.

— Uit Zwitserland wordt gemeld, dat eenige Personen uit *Piemont*, door gendarmen op de hielen vervolgd, het ter naauwer nood op den *St. Bernard* ontkomen zijn en zich thans in veiligheid bevinden.

— Nadere berigten uit Konstantinopel, van den 10den dezer, melden, dat de tijding van den volvoerden overtogt der Egyptische armee over den Taurus juist bij den Russischen gevolmagtigde, graaf *Orloff*, ontvangen is, toen hij, bij gelegenheid van den naamdag des Keizers, een luisterrijk feest gaf, hetwelk de grootwaardigheidsbekleeder der Porte, het diplomatieke ligchaam en onderscheidene aanzienlijke vreemdelingen bijwoonden. Hij gaf er dadelijk kennis van. In den morgen van den 10den is daarop het vertrek der Russische troepen gevolgd. Slechts één oorlogschip is er achtergebleven, waarop graaf *Orloff* zich denkt in te schepen. Men zegt, dat de Sultan den graaf verzocht heeft, nog eenigen tijd te vertoeven, tot de noodige voorzieningen voor de veiligheid der hoofdstad zouden gemaakt zijn. Bij de Engelsche en Fransche gezantschappen is duidelijk merkbaar, dat men over het vertrek der Russische troepen verblijd is, schoon lord *Ponsonby* uiterlijk altijd op een goeden voet met graaf *Orloff* heeft gestaan.

WEENEN, den 23sten Julij.

In eenen rondgaanden brief van de landsregering in het hertogdom Oostenrijk, onder de Enns, leest men, ten aanzien der secte, *Giovine Italia* (het jonge Italie) het volgende: « Toen voor twaalf jaren de secte der *Carbonari* de maatschappelijke orde in de Italiaansche staten geheel dreigde omver te werpen, heeft Zijne Keizerlijke Majesteit, om zijne onderdanen voor de schadelijke leeringen en de verleiding dezer secte te waarschuwen, de even misdadige als voor den staat gevaarlijke bedoelingen derzelve algemeen laten bekend maken, opdat onervarene en ligtzinnige menschen, voor welke de oppersten deze bedoelingen zorgvuldig verborgen hielden, hiervan onderrigt, zich van de deelneming aan de verbindtenis der *carbonari* zouden onthouden. — Dezelfde vaderlijke zorgvuldigheid des souvereins noopte hoogstdenzelven, thans denzelfden maatregel te nemen ten aanzien van eene verbindtenis onder den naam van *Giovine Italia* (het jonge Italie), in den loop der gebeurtenissen van dezen tijd opgerigt, en niet minder gevaarlijk dan de *carbonari*, maar veeleer eene grootere uitbreiding derzelve. — De strekking der vereeniging is de omverwerping der bestaande regeringen en der gansche maatschappelijke orde; de middelen, waarvan zij zich bedient, zijn de verleiding en zelfs de moord, door de oppersten in den vorm van veemgerigten vastgesteld.» — Hierop volgt eene opgave van de straffen, waaraan zich schuldig maken degenen, die, van derzelver bedoelingen onderrigt, nogtans aan het genootschap *Giovine Italia* mogten deel nemen.

PARYS den 27sten Julij.

De verjaardag van den eersten dag der revolutie op heden is gisteren avond ten zeven ure door het gelui van al de klokken dezer hoofdstad aangekondigd geworden; heden middag is er ten twaalf ure dienst in al de kerken geweest. Op het plein des Innocens, waar de gesneuvelden van Julij begraven liggen, is eene aan hunne schimmen gewijde kapel opgerigt.

Heden morgen is het kanon op het plein de Greve gelost. Er stonden twee twaalf-ponders. De dreuning heeft ettelijke glazen doen springen.

Ten vijf ure des ochtends hebben de kolonels van het garnizoen van Parijs de militairen, die policie-arrest hadden, in vrijheid doen stellen.

Ten 2 ure stroomde de menigte de kerken binnen, alwaar uitvaartdiensten werden gevierd, en naar de plek, waar bij het Louvre en op den *Marché des innocens*, de gesneuvelden in de driedaagsche gevechten begraven zijn.

Van den 28sten Julij.

Op heden, zijnde de tweede feestdag, heeft de revue der nationale garde plaats gehad. De Koning heeft om 10 ure de wapenschouw begonnen.

— Op enkele plaatsen heeft de politie eene menigte wapens opgehaald, die voor het komplot, dat heden zou uitbreken, schijnen bestemd geweest te zijn. De Minister van Binnenlandsche zaken had daags te voren een brief ontvangen, waarin werd opgegeven, dat in de straat *des Trois Couronnes*, n°. 30, bij den heer *Perardel*, een depôt van wapenen was, welke de kwalijkgezinden tegen het gouvernement wilden gebruiken. Men vond er werkelijk 4000 nieuw gegoten kogels, 150 geweren, vele sabels en pistolen. Onder de papieren ontdekte men brieven van het genootschap: *De regten van den mensch.*

Voorts is op dezen dag het standbeeld van *Napoleon*, dat op de place Vendome opgerigt is, ontbloot.

— Ter gelegenheid van de Julij-feesten had men eene algemeene amnestie voor staatkundige misdaden verwacht; doch deze verwachting wordt te leur gesteld, te meer daar de Politie voortgaat met personen te arresteren.

Van den 29sten Julij.

Omstreeks een uur, heeft de koning zich op de Place Vendome, aan den voet der kolom, geplaatst, en heeft aldaar de geheele bezetting, met de Nationale garde, onder het geroep van « leve *Napoleon*" gedefileerd. Des avonds te zeven ure is, in den Tuin der Tuilerien, het concert, door vijfhonderd muzikanten uitgeoefend, begonnen. Hetgelve heeft eene middelmatige uitwerking gehad; doch toen als *finale* de Marceillaise werd gespeeld, hebben alle de aanschouwers, die men op ruim 100,000 personen schatten kan, en onder deze, zoo men zegt, ook *Lodewijk Philips*, van het balkon van het paleis, hunne stem bij het orkest gevoegd.

Eindelijk zijn de plegtigheden van dezen dag besloten door de vertooning van een spiegelgevecht, tusschen het linieschip *de Stad Parijs* en eenige kleinere vaartuigen, aan de kade *d' Orsay*, in de Seine liggende.

BRUSSEL, den 31sten Julij.

De *Courier* deelt heden uittreksels mede van Londensche brieven, van den 26sten dezer en van handelhuizen afkomstig, in een van welken onder anderen gezegd werd, dat de Koning van Holland het traktaat, onder 't welk de conferentie het eens geworden was, had goedgekeurd, en dat deze goedkeuring dien eigen dag bij de conferentie was ontvangen. Een andere brief hield, behalve de bevestiging van reeds vroeger medegedeelde bijzonderheden, dat de bepalingen van dit onderhavige traktaat alleen de schuld en Schelde-vaart betroffen. Bij eene dezer bepalingen werd vastgesteld, dat de schuld zou worden gekapitaliseerd, maar was de daartoe voorgestelde taks zoo verbazend hoog, dat de *Courrier* daaraan nog geen geloof kan hechten. Het tolregt op de Schelde zou naar de waarde en den aard der koopwaren, en niet naar den scheepsinhoud berekend worden. Ofschoon dit traktaat nu bij lange alle verschilpunten niet uit den weg ruimde, beschouwt de *Courrier* het toch als de hoofdbepalingen van het traktaat van 15 November geheel omverwerpende, en is hij verlangend te weten, hoe het gouvernement deze nieuwe diplomatische bedriegerij, gelijk hij het noemt, ontvangen zal. Het gerucht liep voorts gisteren morgen te Brussel, dat het meergemeld traktaat bij het bewind reeds aangekomen was, dat hetzelve in den, Maandag namiddag gehouden, kabinetsraad het onderwerp van beraadslaging uitgemaakt en dat men besloten had er niets van openbaar te maken, tot na de plegtigheid van den doop, uit vrees dat anders de patriottische geestdrift te veel mogt verkoelen, verkeerende men uit dien hoofde almede in groote ongerustheid, dat de Hollandsche of Engelsche bladen er voor dat tijdstip van mogten gewagen.

BREDA, den 31sten Julij.

Heden middag tegen drie ure is hier, van 's Hertogenbosch komende, gearriveerd Z. Exc. de generaal *Chassé*, vergezeld van den chef van Z. Exc. staf, den luitenant-kolonel *de Boer*. Na ongeveer drie kwartier voor de posterij te hebben stil gehouden, hebben zij de reis voortgezet naar Bergen-op-Zoom, alwaar de dappere verdediger van Antwerps vijfhoek, naar wij vernemen, vooreerst zijn verblijf houden zal. Bij zijn vertrek van hier, legden de omstanders ook niet weinig hunne geestdrift voor dien dapperen, door kreten ter zijner eere, aan den dag, terwijl zulks bij zijne aankomst niet konde plaats hebben, doordien niemand iets van zijne aankomst wist en hij, in politieke kleeding de stad binnen rijdende, slechts toevalliger wijze door iemand, die hem vroeger gekend had, ontdekt en alzoo ook door anderen opgemerkt werd. Het komt ons voor, dat hij, die voorzeker in de achting van elken regtschapen Nederlander deelt, als hebbende ontegenzeggelijk zijne trouw aan Koning en Vaderland met onverwrikbre dapperheid aan den dag gelegd, met onze helden, van vroegere eeuwen, ook de deugd van nederigheid gemeen heeft: immers overal, waar hij doorkomt, zoekt hij de aandacht der menigte te ontsnappen, zoodat hij ook 's Hertogenbosch doorgereisd is zonder dat men het zelfs schijnt geweten te hebben.

AMSTERDAM, den 1sten Augustus.

Beurs-berigten van den 31sten Julij.

De geest der beurs, welke reeds sedert lang willig is, verflaauwt niet en de prijzen der effecten, over het algemeen, worden van dag tot dag hooger.

Men sprak heden wederom van betere koersen van Londen van Maandag; ook schijnt het dat te Parijs de Julij-dagen rustig afgeloopen zijn; daardoor zal wel wederom de beurs te Parijs opklimmen. De overvloed van geld brengt hier de willige houding der fondsen te weeg en meenig een, welke tot nu toe aarzelde om kapitalen in publieke fondsen aan te leggen, gelooft nu het tijdvak geschikt, doordien er geene bezorgheid voor oorlog bestaat; in hoe verre deze berekeningen gegrond zijn, zal de toekomst leeren, intusschen blijft de opinie ter beurs staande.

Zie hier de prijs-variatien:

Integralen $49\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$ gebleven; door belangrijke inkoopen, welke voor binnenlandsche rekening geschiedt zijn; 5 pCt. $93\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$ gebleven met veel kooplust; in restanten zijn verscheidene posten à $1\frac{43}{128}$, $\frac{11}{32}$ omgezet; kansbiljetten met zeer veel handel, $23\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$ gebleven; voor sijndicaat toonden zich wederom verscheidene koopers zoo het schijnt, voor Duitsche rekening, $87\frac{3}{4}$, $87\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, 88 gedaan, bleven $87\frac{7}{8}$; nieuwe $71\frac{5}{8}$ à $\frac{7}{8}$; de omzetting in andere Hollandsche fondsen was niet van belang, namelijk oorlogslasten, schatkistbiljetten en 6 pCt., welke gedurig in kleine partijen ter markt komen en spoedig koopers vinden.

De spelers in Spaansche fondsen begrijpen, dat, na afloop der Julijdagen te Parijs, ook deze fondsen wederom rijzen zullen; dit heeft de 5 pCt. perpetuelen te Antwerpen tot 70 toe wederom doen rijzen, en ook hier waren de prijzen dienvolgens wederom williger; 5 pCt. perpetuelen $69\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$ gebleven; in 3 pCt. was weinig handel; ook in uitgestelde ging omtrent niets om, de prijzen zijn $44\frac{3}{4}$ à 45 en 14 à $\frac{1}{8}$; van 4 pCt. Spanjaarden zijn kleine posten à $55\frac{1}{2}$ pCt. verhandeld.

Russische fondsen blijven gezocht: oude à 101 en ook nieuwe van 1828 en 1829 à 101 gedaan; veel wordt gedaan in Russen van 1831 en 1833, ook heden zijn posten $91\frac{7}{8}$ voor binnenlandsche rekening aangekocht; roebels à $68\frac{3}{8}$ en $\frac{5}{16}$ gedaan.

Oostenrijksche fondsen prijshoudend: 5 pCt. metallieken $92\frac{7}{8}$ à 93 en Pruissische loten à 91 verhandeld; van $2\frac{1}{2}$ metalliken à $50\frac{7}{8}$ pCt. in kleine partijen omgezet.

Met Zuid-Amerikanen en Grieken was weinig te doen, en de prijzen derzelven hebben ook niet gevarieerd

Beurs van den 1sten *Augustus.*

Doordien te Londen Maandag onze binnenlandsche fondsen wederom gerezen zijn, hadden wij ook heden eene zeer willige beurs.

Integralen $49\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, 50, $49\frac{15}{16}$ gebleven met groote koopen voor Engelsche rekening; 5 pCt. 94, $94\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$ gebleven, echter niet met aanzienlijken handel; kansbiljetten $23\frac{5}{8}$, $23\frac{11}{16}$ gebleven; restanten $1\frac{11}{32}$ gedaan.

Herhaalde commissien in oude sijndicaats voor Duitsche rekening hebben dit fonds tot $88\frac{1}{2}$ toe doen rijzen, bleven $88\frac{3}{8}$; nieuwe sijndicaat $71\frac{7}{8}$ à 72.

Vreemde fondsen deelen in de willige stemming der binnenlandsche: roebels $68\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$ gebleven; voor Russen van 1831 en 1833 waren ook heden wederom belangrijke koopers voor binnenlandsche rekening en tot $91\frac{7}{8}$ zijn honderde omgezet.

Duitsche fondsen met geen variatie.

Spaansche fondsen iets slapper dan gisteren; 5 pCt. perpetuelen 69, $69\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ gebleven; 3 pCt. $44\frac{3}{4}$ à $\frac{5}{8}$.

Er was niets nieuws ter beurs, de stemming blijft zeer goed, voornamelijk wat onze binnenlandsche fondsen betreft.

Mengelwerk.

Belangrijke opmerkingen.

(*Ingezonden.*)

Indien het waar is, gelijk in No. 529 van het *Algemeene Handelsblad* beweerd wordt, dat weinige openbare stukken in ons Vaderland met eene zoo algemeene belangstelling gelezen worden, als de jaarlijksche aanspraken van den president der Nederlandsche Handelmaatschappij, dan vertrouw ik, dat het in het evengemeld nommer opgenomen, tot de jongste aanspraak van den president betrekkelijke, stuk evenzeer de algemeene aandacht tot zich zal hebben getrokken.

Er blijkt daaruit, dat vele dingen, hoezeer welluidend voorgedragen en daardoor geschikt om eenen gunstigen indruk op het algemeen te maken, van nabij gezien en door deskundigen toegelicht, niet die mate van goedkeuring verdienen, welke men anders al ligt daaraan zoude geven.

De aanmerkingen, bij dat stuk voorgedragen, komen ten minste mij zeer gegrond voor en ik zoude gaarne nog eenige er bij voegen, zoo ik niet vreesde daardoor te ver van mijn tegenwoordig doel te zullen worden afgeleid, hetwelk daarheen strekt, om, ten aanzien van een ander punt, hetwelk met mijne betrekkingen in een naauwer verband staat, eenige opmerkingen in het midden te brengen.

Voor zoo ver intusschen de bedoeling van het aangehaalde artikel voornamelijk daarin bestaat, om aan te toonen, dat de Handelmaatschappij zich met zaken inlaat, geheel strijdig met hare oorspronkelijke bestemming, hebben mijne opmerkingen dezelfde bron en hetzelfde doel. Wanneer toch de maatschappij, volgens haar octrooi en hare artikelen van overeenkomst, zich uitsluitend tot den handel en de vrachtvaart behoort te bepalen, dan wijkt zij van het haar aangewezen spoor af, zoodra zij zich met de oprigting van fabrijken gaat bezig houden. En zij doet dit, gelijk bij de jongste aanspraak van den president, met zoo vele woorden, gezegd wordt.

Zoo als de zaak door den president der Handelmaatschappij wordt voorgedragen, doet zij zich doelmatig en aangenaam voor. Maar anders vertoont zij zich aan het oog van een gezeten fabrikant (en hiermede doel ik niet uitsluitend op mij zelven), die jaren lang bij afnemende welvaart in de toenemende lasten heeft gedragen en thans, hetgeen, tusschen onderscheidenen verdeeld, eene bron van algemeene welvaart zoude kunnen worden, als in één punt, onder het toezigt van eenen vreemdeling, vereenigd ziet, en dat wel op eene wijze, die alle mededinging voor reeds lang gezetene en aan hunne eigen krachten overgelaten fabrikanten hoogst moeijelijk, ja onmogelijk maakt.

Het is toch duidelijk genoeg, dat die ervaren en kundige vreemdeling, de heer THOMAS WILSON (volgens het verslag van heeren gedeputeerde

Staten van *Holland*), de bedoelde fabrijk niet eigenlijk, uit eigen middelen, voor eigen rekening en risico, oprigt. De heer president SCHIMMELPENNINCK zegt, bij zijne aanspraak daaromtrent, het volgende:

« Door het gouvernement ondersteund, en, ten gevolge der toezegging van de directie, van een genoegzaam debiet verzekerd.....» waaruit volgt, dat de oprigting, zoo niet geheel, dan toch voornamelijk voor rekening van de algemeene geldmiddelen, de instandhouding voor rekening van de Handelmaatschappij komt.

Maar wie is er, die *mij* en *anderen* ondersteunt, en insgelijks van een genoegzaam debiet verzekert? Niemand! Derhalve, al wilde ik ook uit eigen middelen iets beproeven, wie zal mijne fabrikaten afkoopen? Het is de Handelmaatschappij, die, met uitsluiting van den particulieren koopman, de Oostindische markt voorziet: de particuliere koopman doet dus geene bestellingen bij mij, en de Handelmaatschappij moet, om hare eigene monopolistische onderneming niet te gronde rigten, altijd eerst voor de opruiming van den voorraad van den heer WILSON zorgen; maar deze heer zal, op zijne beurt, wel zorg dragen, dat de handelmaatschappij zich niet naar elders behoeft te wenden, en dus blijft er voor mij en mijns gelijken even weinig uitzigt over, om eenige uitbreiding aan onze zaken te geven, als er voor de fabrikanten, in de aanspraak zoo goedgunstig en met zoo vele schijnbare belangstelling vermeld, en van wier geleverde proeven men tevreden is geweest, eenige kans bestaat, om zich op den duur staande te houden, ten ware met opzigt tot een paar artikelen, die van de fabrijk van den den Heer WILSON, of beter gezegd van de fabrijk der Handelmaatschappij, zijn uitgesloten.

Trouwens zoo ik let op den omvang, welke, volgens het verslag van Heeren Gedeputeerde Staten, aan de fabrijk zal gegeven worden, zullen die artikelen niet velen zijn. Die fabrijk toch zal zich bezig houden met het weven, bleeken, verwen, drukken, glanzen en opmaken van katoenen stoffen. Hieronder nu is in der daad zooveel begrepen, dat er voor een en ander welligt niet veel kan overschieten. Maar, indien de bij particuliere fabriekanten, met het weven van witte katoenen stoffen, (callicots) genomen proeven aan de verwachting beantwoord hebben, waarom verstoot men dan met eigen hand de vooruitzigten, die men heeft opgewekt en met de verwezenlijking van welke menig een zich in de toekomst reeds vleidde? Of moet de gezeten fabrikant zich nu wederom te vreden stellen met het thans voor hem geopende uitzigt, om geheel door de fabrijk der Handelmaatschappij verdrongen te worden? (1)

Het bleeken.... waarom laat men dit niet insgelijks aan de afzonderlijke fabrikanten over? Er zijn er immers in deze Provincie, die zich daarop bereids, voor eigen rekening en risico, met goed gevolg toeleggen en daartoe aanzienlijke kosten maken. Of zoude een Nederlander de daartoe noodige kunde en geschiktheid niet bezitten of zich niet kunnen verschaffen? en moet men allereerst het oog op eenen vreemdeling vestigen, ter oprigting van eene fabrijk, die al dadelijk eene ondersteunning behoefde, waardoor aan ingezetenen de kans der mededinging of moeijelijk gemaakt, of afgesneden wordt? En moest de handelmaatschappij hier als fabrikant tusschen beiden treden en haar overwigt in de schaal leggen?

Het verwen, drukken, glanzen...., inderdaad niets wil de maatschappij aan anderen overlaten. En heeft zij berekend, wat daartoe zoo al noodig is? Of laat zij zich uitsluitend leiden door de schoonklinkende plannen van den heer WILSON? Maar tusschen een plan en de uitkomst ligt nog eene groote kloove. En is het met de beginselen eener wel berekende staathuishoudkunde overeen te brengen, dat men zoo veel en zoo velerlei in een enkel punt vereenigt, om het in eens? met geweld, tot eene hoogte op te voeren, waarop het zich niet dan ten koste van andere algemeene belangen kan staande houden? Heeft dan de ondervinding der laatste jaren, waarvan bijna heel *Europa* het voorbeeld geleverd heeft, ons niet wijzer gemaakt?

Is het, b. v., niet te voorzien, dat de mogelijke voordeelen van het weven en bleeken zullen strekken, om de gemakkelijk te voorziene zware kosten en ongunstige kansen van het verwen en drukken weer goed te maken? Als fabrikant geloof ik eenige bevoegdheid te hebben, om daarover te oordeelen, en lieden van het vak zullen mij bijstemmen, zonder dat ik noodig heb, mij hier in verdere bijzonderheden uit te laten.

Ik heb slechts willen zeggen: *Niet alles wat wel luidt!* — Zal eene zaak goed zijn, dan behoort daartoe nog iets meer, dan dat zij in aangename woorden wordt voorgesteld. Eene oppervlakkige lezing van de aanspraak zoude menig een kunnen doen gelooven, dat door de handelmaatschappij, met betrekking tot ons inlandsch fabrijkwezen, wonder wat ten beste der algemeene nijverheid gedaan wordt; bij eene nadere beschouwing overtuigt men zich echter spoedig, dat de soortgelijke ondernemingen der maatschappij bijna zeker tot eene tegenovergestelde uitkomst moeten leiden.

In het algemeen, maar bijzonder in een land als het onze, en van meer en het op de allerwege toenemende productie, kan de oprigting van zulke kolossale fabrijken nimmer doelmatig zijn: zij dulden geene andere naast zich, en verdringen al het overige door haar overwigt.

Overijssel 23 Julij. EEN FABRIKANT.

(1) Indien eens het gouvernement den heer A. of B. ondersteunde in het oprigten eener uitgebreide laken-fabrijk en die fabrijk, bij uitsluiting van alle anderen, met de leverantie van de noodige lakens voor de armee, zoo hier als in Oost en West begunstigde, — hoe zoude zulks aan de overige fabrikanten gevallen?

DRUKFOUT.

In het Uittreksel, geplaatst in de Arnhemsche Courant van Donderdag den 1sten Augustus 1833, No. 91, 3de bladzijde, 2de kolom, 9de regel van boven, is verkeerdelijk gezet: 1o. *Van eene* DITO *van koop enz.*, waarvoor men gelieve te lezen: *Van eene* ACTE *van koop enz.*

Heden is op den Huize KEPPEL zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER bevallen, de Hoog Wel Geboren Vrouwe BARONNESSE VAN PALLANDT, geboren BARONNESSE TORCK.

KEPPEL, den 2den Augustus 1833.

Heden morgen, omstreeks 10 uren, overleed tot onze innige droefheid, na eene ziekte van vier weken, onze geliefde jongste Zoon, PIETER ELIAS TRAANBOER, in den ouderdom van bijna zes jaren.

ARNHEM, den 2den Augustus 1833.

E. TRAANBOER.
E. TRAANBOER, Geb. VAN ZELM.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der STAD *ZUTPHEN* brengen hiermede ter kennis, dat, in den loop van dezen jare, de GEWONE KERMIS ter gezegder stede, niet zal plaats hebben.

Gedaan ten Raadhuize den 31sten Julij 1833.

De Burgemeester,
P. J. SWAVING.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.
AGENTSCHAP *ZUTPHEN*.
VERPACHTING.

De AGENT van het DOMEIN te *ZUTPHEN* zal, op Maandag den 5den Augustus 1833, des middags ten een ure, in 't openbaar aan de meestbiedende, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Herwen en Aerdt*, ten huize van *THEODORUS VERHOEVEN*, op den *Bylandschen waard*, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, verpachten:

1o. Een stuk BOUWLAND, op de *Lobitsche Matsch*, op *de lage Klei*, thans in pacht bij *MAX GEENEN*, te aanvaarden met 11 November 1833.

2o. Een stuk BOUWLAND, de *Hottemaatjes* genaamd, gelegen onder *Lobith*, thans in pacht bij *L. REYNTIES*, Kastelein te *Elten*, te aanvaarden 22 Februarij 1834.

3o. Het stuk BOUWLAND, uit den *Lobitschen waard*, onder *Lobith*, thans in pacht bij *JAN STOKMAN*, te aanvaarden 11 November 1833.

4o. De HALVE POLWEIDE, zijnde BOUWLAND, thans in pacht bij *G. JANSEN*, te *Herwen*, te aanvaarden 22 Februarij 1834.

5o. Het GRIENTJE *Reigershoek* en het LAND, schietende langs den *Zomerdam*, aan den *Houwberg*, in pacht bij *G. JANSEN* voornoemd, te aanvaarden, als voren.

6o. De LAGE WAARDSWEIDE, op den *Ossenwaard*, onder *Herwen*, in pacht bij *G. JANSEN* voornoemd, te aanvaarden 1 Mei 1834.

7o. Het VEER over de OUDE WAAL, onder *Herwen*, zoo als hetzelve van ouds is in gebruik geweest, thans in pacht bij *A. REYNTIES*, te *Herwen*, te aanvaarden 1 Januarij 1834.

Waarvan de Condition ter visie liggen, zoo ten Kantore van den Heer Administrateur der Domeinen in 't Eerste Ressort te *Arnhem*, en van den Agent van het Domein te *Zutphen*, als ter Secretarie der voormelde Gemeente.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

In naam des Konings.

VERKOOPING

Ter rolle van geregtelijke uitwinningen bij de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende op het Stadhuis te Tiel, *van de navolgende* ONROERENDE GOEDEREN, *gelegen in de Gemeenten van* Beest, Geldermalsen *en* Varik, *Kantons* Culenborg *en* Geldermalsen, *Arrondissement* Tiel, *Provincie* Gelderland, *als:*

In de Gemeente BEEST.

1o. Een HUIS met SCHUUR, BERG, HOF en ERVE, bekend onder No. 37, het Huis uitzigt hebbende met negen Ramen, groot en klein, op de straat, genaamd *de Voorstraat*, alwaar aan de eene zijde *CORNELIS PIECK* en aan de andere zijde de kinderen van *JAN DE ROOCK*.

Op prijs gesteld op een duizend gulden.

2o. Ongeveer zeven Bunders, zes en zestig Roeden, twee en veertig ellen BOUWLAND, *Molenblok* genaamd, omland aan de eene zijde de Pastorie der Hervormde Gemeente van *Beest* en aan de andere zijde *ARIE KNOOP*.

Op prijs gesteld op drie duizend gulden.

3o. Ongeveer eene Bunder, zeventig Roeden, twee en dertig Ellen BOOMGAARD, *Blaauwhuis* genaamd, omland aan de eene zijde den Dijk en aan de andere zijde de *Linge*.

Op prijs gesteld op vier honderd gulden.

4o. Ongeveer twee Bunders, zeven en twintig Roeden, negen Ellen WEILAND, *de Waard* genaamd, en vijf en tachtig Roeden, zestien Ellen RIETBANEN, bij den anderen gelegen, uitmakende te zamen drie Bunders, twaalf Roeden, vijf en twintig Ellen, omland aan de eene zijde den Dijk en aan de andere zijde de *Linge*.

Op prijs gesteld op acht honderd gulden.

5o. Ongeveer drie Bunders, vier en vijftig Roeden, twee en tachtig Ellen WEILAND, in het *Nieuwland*, omland aan de eene zijde de erven van den Heer *J. M. F. VAN EVERDINGEN* en aan de andere zijde de Heer *HENDRIK DE HAAS*.

Op prijs gesteld op vier honderd gulden.

6o. Ongeveer tien Bunders, acht en zeventig Roeden, zes en [illegible] Ellen WEILAND, *Vogelkooij*, met derzelver [illegible] POOTING en TEELLAND, alles aan elkanderen gelegen, over de *Graaf*, omland aan de eene zijde de erven van den Heer *J. M. F. van EVERDINGEN* en aan de andere zijde de erven *H. van BEUSEKOM.*

Op prijs gesteld op zes honderd gulden.

7o. Ongeveer vijf Bunders, zestig Roeden, drie en zestig Ellen WEILAND, in het *Nieuwland*, omland aan de eene zijde *JILLIS VERVOORN* en aan de andere zijde de Weduwe *CORNELIS VERHAAK.*

Op prijs gesteld op twee honderd gulden.

8o. Ongeveer zeventig Roeden, zes en negentig Ellen BOSCH, *Nooiwaart*, omland aan de eene zijde de Gereformeerde Armen van *Beest* en aan de andere zijde de Heer Grave *van BYLANDT.*

Op prijs gesteld op een honderd gulden.

9o. Ongeveer eene Bunder, zeven en twintig Roeden, vier en zeventig Ellen BOUWLAND aldaar, omland aan de eene zijde *GYSBERT KLUYDT Sz.* en aan de andere zijde *CORNELIS PIECK.*

Op prijs gesteld op een honderd gulden.

10o. Ongeveer eene bunder, achttien roeden, zestien ellen WEILAND, in de *Graaf*, omland aan de eene zijde den Heer *GUALTHERUS KOLFF* en aan de andere zijde de erven *H. van BEUSEKOM.* Zijnde alle de Onroerende Goederen, staande en gelegen onder *Beest*; en voor zoo verre bekend, bij de natemelde gearresteerden in eigen gebruik.

Op prijs gesteld op een honderd gulden.

Onder GELDERMALSEN.

11o. Een HUIS, BERG, SCHUREN, KERNMOLEN, HOF, ERVE en BOOMGAARD, bekend onder No. 116, het Huis uitzigt bebbende, met acht ramen, groot en klein, in den Tuin en op de straat, met het REGT van de BANK in de Kerk, alwaar aan de eene zijde de straat en aan de andere zijde de *Lingedijk.*

Op prijs gesteld op een duizend vijf honderd gulden.

12o. Ongeveer acht Bunders, eèn en vijftig Roeden, acht en vijftig Ellen WEILAND, in de *Gentel*, omland aan de eene zijde de Heer *EGMOND WILLEM van DAM van ISSELT* en aan de andere zijde de Heer *GUALTHERUS KOLLF.*

Op prijs gesteld op twee duizend gulden.

13o. Ongeveer twee Bunders, vier en vijftig Roeden, vier en zeventig Ellen WEILAND, *Hooge Lingeweide* aldaar, omland aan de eene zijde de Heer *EGMOND WILLEM van DAM van ISSELT* en aan de andere zijde *ADRIANUS van ZANTEN.*

Op prijs gesteld op een duizend gulden.

14o. Ongeveer twee Bunders, vier en vijftig Roeden, vier en zeventig Ellen WEILAND, *Lage Lingeweide* aldaar, omland aan de eene zijde de Heer *EGMOND WILLEM van DAM van ISSELT* en aan de andere zijde *ADRIANUS van ZANTEN.*

Op prijs gesteld op een duizend gulden.

15o. Ongeveer eene Bunder, vier en vijftig Roeden, twee en vijftig Ellen WEILAND, aan de *Middelwege*, omland aan de eene zijde de *Lingedijk* en aan de andere zijde de Middelweg.

Op prijs gesteld op vijf honderd gulden.

16o. Ongeveer eene Bunder, een en veertig Roeden, drie en negentig Ellen BOUWLAND, aan den *Lingedijk*, omland aan de eene zijde de *Lingedijk* en aan de andere zijde de Middelweg.

Op prijs gesteld op drie honderd gulden.

17o. Ongeveer twee Bunders, zes en twintig Roeden, vier en veertig Ellen BOUWLAND, in de *lage Eindsche Hoeve*, omland aan de eene zijde de Weduwe *DIRK VERBEEK* en aan de aan de andere zijde *ARNOLDUS VERKUIL.*

Op prijs gesteld op zes honderd gulden.

18o. Ongeveer twee Bunders, vier en vijftig Roeden, vier en zeventig Ellen BOUWLAND aldaar, omland aan de eene zijde de Heer *GERARDUS MURMAN, Dz.* en aan de andere zijde *ARNOLDUS VERKUIL.*

Op prijs gesteld op zes honderd gulden.

19o. Ongeveer eene Bunder, dertien Roeden, vijf en vijftig Ellen BOUWLAND aldaar, omland aan de eene zijde *TEUNIS PETER van der ZALM* en aan de andere zijde het volgende perceel.

Op prijs gesteld op drie honderd gulden.

20o. Ongeveer eene Bunder, zes en vijftig Roeden, twaalf Ellen BOUWLAND aldaar, omland aan de eene zijde het vorige perceel en aan de andere zijde de Weduwe *DIRK VERBEEK.* Zijnde alle de Goederen, staande en gelegen onder *Geldermalsen*, in huur bij den Heer *JAN PIETER HENDRIK VERSTEGEN*, tot den 1sten Mei 1800 zes en dertig, voor zoo verre het Huis en de Betimmeringen betreft. De Bouwlanden stoppelbloot in den jare 1800 vijf en dertig en de Weilanden Kersmis 1800 vijf en dertig.

Op prijs gesteld op drie honderd gulden.

Onder HEESSELT.

21o. Ongeveer vier Bunders, vijf en twintig Roeden, negen en zeventig Ellen DORTE en HANEWAARD, omland aan de eene zijde de erfgenamen van den Baron *van RANDWYK* en aan de andere zijde de erfgenamen van *B. van der LINGEN.* Zijnde bij de navermelde gearresteerde in eigen gebruik.

Op prijs gesteld op twee duizend gulden.

Alle die perceelen zijn gearresteerd als onroerend goed, ten lasten van: 1o. Den Heer *PIETER JAN VERSTEGEN Jz.*, Landeigenaar, wonende te *Beest*, zoo voor zich en als Vader en Voogd over zijne minderjarige kinderen, in deszelfs huwelijk bij *JUDITH MARIA HENDRIKMAN* verwekt: 2o. Ten lasten van Mejufvrouw *MARIA MAGARETHA JEANNETTA VERSTEGEN*, buiten beroep, meerderjarige dochter van gemelde gewezen echtelieden: En 3o. Ten lasten van den Heer *GERRIT JAN CAREL HENDRIKMAN VERSTEGEN*, Grondeigenaar, meerderjarige zoon van gemelde gewezene Echtelieden, alle woonachtig te *Beest.*

Ter rekwisitie van de heeren: *ANDRIES OORTMAN* en *CRISTIAAN OORTMAN*, Koopłieden, wonende te *Utrecht*, waarvoor occupeert de Procureur *RYK van GYTENBEEK*, als Procureur bij gemelde Regtbank en woonachtig te *Tiel.*

Bij procès-verbaal, gedagteekend den tienden en elfden April 1800 drie en dertig, geregistreerd te *Tiel*, den twaalfden April daarna, waarvan afschrift gelaten is aan den Heer *M. von ROSENTHAL*, Griffier bij het Vredegeregt van het Kanton *Culenborg*, alsmede aan den Heer *J. W. F. SNETHLAGE*, eersten Assessor der Gemeente *Beest*; voorts nog aan den Heer *O. A. VERWEY*, Griffier bij het Vredegeregt van het Kanton *Geldermalsen* en aan den heer *O. P. VERWEY*, Burgemeester van de Gemeente *Geldermalsen*, en mede aan den Heer *B. FORMYNE*, Burgemeester der Gemeente *Varik.*

Zijnde het gemelde proces verbaal van arrest op onroerende goederen, overgeschreven ten kantore van Hijpotheken te *Tiel*, den negentienden April 1800 drie en dertig, en ter Griffie van welgemelde Regtbank, den negen en twintigsten April daarna.

De drie lezingen der memorie van lasten hebben voor welgemelde regtbank van veertien tot veertien dagen plaats gehad, en zal de provisionele toewijzing der bovengemelde Onroerende Goederen plaats hebben ter rolle van geregtelijke uitwinningen bij de regtbank van eersten aanleg, zitting houdende op het stadhuis te *Tiel*, op Maandag den twaalfden Augustus 1800 drie en dertig, des morgens ten elf ure.

Hetgeen certificeert,
R. van GYTENBEEK,
Procureur.

---

† † † De toeslag van den VYFHAMERBAKS PAPIERMOLEN, onder *Eerbeek*, *Hummens Molen* genaamd, bij den inzet met de hoogen gebragt op *f.* 3450, blijft bepaald op Woensdag den 14den Augustus 1833, des namiddags om drie uren, in de Herberg *de Tesse*, onder *Brummen*; voor meerdere inlichtingen adressere men zich ten kantore van Mr. *TAAY*, Notaris te *Arnhem*, als tot het houden van die veiling gecommitteerd.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 14 Augustus 1833, des middags ten 12 ure, zal onder nadere goedkeuring, door den Burgemeester en Assessoren der gemeente *Rheden*, in de *groote Zwaan*, te *Velp*, worden aanbesteed.

De OPBOUW van eene TORENSPITS, op het thans bestaande muurwerk van den Toren te *Velp*.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, op hetwelk de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, ligt dagelijks ter Secretarie der Gemeente te *Rheden*, van des morgens 8 tot 12 uren, voor een ieder ter lezing.

Velp, den 31sten Julij 1833.

De Burgemeester en Assessoren
der Gemeente *Rheden*,
Van HASSELT.

---

§ § § UIT DE HAND TE KOOP: een ZWART SCHIMMEL RYPAARD, zijnde eene merrie en 4 jaren oud. Adres franco, bij den kastelein *J. G. HUPKES*, in *het Wapen van Gelderland*, te *Dieren*, alwaar het ook te zien is.

---

† † † Op het *Lange Water*, bij den Tuinman *J. F. WILKE*, bij *Arnhem*, zijn te bekomen extra beste en rijpe WITTE DRUIVEN, tegen *f* 1.50 het halve Nederlandsche pond.

---

† † § Bij *STEVEN WYNHUIZEN*, te *Velp*, is TE KOOP: eene MELKGEVENDE EZELIN, met haar VEULEN.

---

† † † Een 25jarig PERSOON, van de Protestantsche Godsdienst, sints ruim 10 jaren in den Boekhandel werkzaam geweest zijnde, in October 1830 Zr. Ms. wapenroeping gehoor gegeven hebbende, en thans zijn burgerlijke betrekking kunnende hervatten, zag zich gaarne als Boekhouder, Reis- of Winkelbediende in eene Boek-affaire geplaatst. Van zijne bekendheid met de werkzaamheden des Boekhandels *en* der Boekdrukkerij, alsmede van zijn zedelijk gedrag kan hij de voldoendste bewijzen produceren. Hiertoe inclinerende vervoege zich met franco brieven onder letter R., bij den Boekhandelaar *J. F. THIEME*, te *Nijmegen.*

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.